

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

**SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

24 Ocak 2013 *Perşembe*

**SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

24 Ocak 2013 Perşembe

---0---

K O N U

Sayfa

Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı (1/724) (Devam)

1:22

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1
Emin Haluk AYHAN (Denizli)	1
Alim IŞIK (Kütahya)	1
İKİNCİ OTURUM	2:22
Emin Haluk AYHAN (Denizli)	2
Madde 1	2
Alim IŞIK (Kütahya)	2:3, 4, 7, 9, 10, 12, 13
Emin Haluk AYHAN (Denizli)	3:4, 6, 8:10, 12, 12:13, 14, 15, 16
Mehmet Ali SUSAM (İzmir)	4:6, 9, 10:11, 13, 15:16
Kemal DEĞİRMENDERELİ (Edirne)	6:7
Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)	4, 7:8
Ünal KACIR (İstanbul)	8:9
Orhan KARA SAYAR (Hatay)	10
Osman AYDIN (Aydın)	11:12
Levent KARADAYI (Hazine Müsteşarlığı Enerji ve Maden Daire Başkanı)	12
Metin KILICI (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)	13
Zafer BENLİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	13
Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)	14:15
Önerge	16
Gerekçe	16
Alim IŞIK (Kütahya)	16, 17
Emin Haluk AYHAN (Denizli)	16

Hüseyin ÜZÜLMEZ	(Konya)	16
Ünal KACIR	(İstanbul)	17
Kemal DEĞİRMENDERELİ	(Edirne)	17
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		17
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	17
Madde 2		18
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	18, 19, 20
Mustafa ÖZTÜRK	(Bursa)	18, 19
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	18
Osman AYDIN	(Aydın)	19
Alim IŞIK	(Kütahya)	20
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		20
Önerge		20
Gerekçe		20
Alim IŞIK	(Kütahya)	20:21, 22
Kemal DEĞİRMENDERELİ	(Edirne)	21
Osman AYDIN	(Aydın)	21
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		21, 22
Ünal KACIR	(İstanbul)	21
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	21:22

Açılma Saati: 10.43

Kapanma Saati: 12.36

24 Ocak 2013 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.43

BAŞKAN: M. Mücahit FINDIKLI (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Çoğunluğumuz var mı?

BAŞKAN – Çoğunluğumuz var efendim.

İmza üzerinden mi gidelim? Toplantı yeter sayımız var.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – İktidar partisinin sayısı yetiyor mu toplantıyı açmak için?

BAŞKAN – Hayır, biz milletvekillerimizin tamamını sayıyoruz, yani milletvekillerimizi iktidar-muhalefet falan diye ayırt etmediğimiz için... Şu anda 15-16 tane milletvekilimiz var, toplantı yeter sayımız da vardır diye... Çünkü Komisyonumuzun üçte 1'i zaten...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bizim ilk girdiğimiz komisyon değil bu.

BAŞKAN – Efendim?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, bizim ilk girdiğimiz komisyon değil.

BAŞKAN – Anlamadım efendim, hangi komisyon?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bu, bizim ilk girdiğimiz komisyon değil. Toplamaya yetmiyor iktidarın kendi şeyi, yetiyorsa buyurun.

Bu da iktidarın ne kadar ciddiyetle konuya eğildiğini gösterme konusunda...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, dün gece saat on ikiye kadar Genel Kurulda çalıştık. Size özel olarak mesaj gönderdim, biraz bunun saatini erteleyelim diye. Nedir bu acelemiz Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Yani, acelesi yok. Mesajınızı saat on birde aldım ama on birde tekrar bunu duyurma imkânım olmadı. Onun için de...

ALİM IŞIK (Kütahya) – İnsanız, benim çoluk çocuğum var.

BAŞKAN – Evet, hepimizin var.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sizin de var. Hepimiz de işimizi severek yapıyoruz ama bu kadar da sıkboğaz etmenin bir anlamı olmadığını düşünüyorum.

BAŞKAN – Sıkboğaz etmiyoruz, saat on buçukta toplantı yaptık Alim Bey.

Toplantıya on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 10.46

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.56

BAŞKAN: M. Mücahit FINDIKLI (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Yeterli çoğunluğumuz vardır, toplantıyı açıyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Toplantıyı mı açıyorsunuz, İkinci Oturumu mu açıyorsunuz Sayın Başkan? Demin, başlamamış toplantıya ara verdiniz.

BAŞKAN – Çoğunluğumuz...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi ayrı da demin, başlamamış toplantıya on dakika ara verdiniz. Yani hukuken başlamayan bir toplantıya nasıl on dakika ara verebiliyorsunuz? Toplantıyı açmamış olabilirsiniz.

BAŞKAN – Evet. Toplantıyı açıyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, değerli davetliler ve kıymetli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz. Yeterli çoğunluğumuz vardır. Gündemimizde yer alan konuları görüşmek üzere toplantıyı açıyorum.

Bugün (1/724) esas numaralı Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı ile (2/246), (2/427), (2/448), (2/815) ve (2/829) esas numaralı kanun tekliflerinin görüşmelerine devam edeceğiz.

Dün yapılan toplantıda tasarı ile kanun tekliflerinin İç Tüzük'ün 35'inci maddesi gereğince birleştirilerek görüşülmesini ve görüşmelerde (1/724) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın esas alınmasını karara bağlamıştık. 23 Ocak tarihindeki ilk toplantımızda geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlamış ve tasarının maddelerine geçilmesini kabul etmiştik.

1'inci maddeyi okutuyorum:

ELEKTRİK PİYASASI KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu kanunun amacı; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin yapılmasının sağlanmasıdır.

BAŞKAN – Evet, 1'inci madde üzerinde söz almak isteyenler?

Sayın Alim Işık, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, saygıdeğer bürokratlar, basınımızın değerli mensupları; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, dün geneli üzerinde konuşmaların yapıldığı ama bu Komisyonun geleneklerine ters düşen bir anlayışla, âdeta iktidar partisinin bir dayatmasıyla alt komisyon teklifinin hiçe sayılarak maddelerine geçilmesine karar verildiği bu tasarı, çok önemli bir tasarı. Genel anlamda Türkiye'de elektrik piyasasının pazarlamasıyla uğraşan ama Türkiye'deki elektrik üretimini görmezden gelen bir anlayışın ortaya koyduğu bir tasarıyla karşı karşıyayız. Dolayısıyla, bu tasarıda Türkiye'nin elektrik açığının arz güvenliğinin sağlanmasına yönelik hiçbir tedbir alınmamış, sadece "Var olan pastayı nasıl paylaşıyoruz?" anlayışıyla pazar düzenlenmeye çalışılmıştır. Dolayısıyla, burada üç başlı bir denetim getirilmektedir; bir tarafta EPDK, bir tarafta Bakanlık, bir tarafta Devlet Su İşleri. Bunlar yetmiyormuş gibi, her denetim biriminin isterse özel sektörden hizmet alabileceği bir düzenleme var.

Sayın Başkanım, bunun açıklanması lazım. Bu kadar kalabalık cümlelerle süslenmiş bir tasarının özü, pastanın paylaşılmasına yöneliktir. Mutlaka, buradaki tüm sivil toplum kuruluşlarının, meslek odalarının görüşlerinin bizzat alınmasından yanayım. Çünkü atmosferde bunları dinlemenin imkânı olmadığını herkes takdir eder ama bugün, listeye dâhil edip çağırdığınız tüm sivil toplum kuruluşlarının görüşlerini almamızda öncelikle fayda var maddeleri tartışmadan önce. Bu kadar insan niye geldi? Sayın

Bakan, dün açıklamasını yaparken, uzun süredir bununla ilgili çalışıldığını, sivil toplum kuruluşlarıyla görüşüldüğünü ve hazırlığın bundan sonra Medise getirildiğini söyledi. Eğer Sayın Bakanın bu ifadesi doğruysa, ki doğru olduğuna inanıyorum, o zaman bu kadar sektör temsilcisi neden bize sayfalar dolusu bilgi gönderiyor? Bu sektörün görüşü alındıysa bu sonradan gelen bilgiler, belgeler neyin eseridir? Dolayısıyla, bu konunun baştan iyi anlaşılması lazım ve sektör temsilcilerinin bu konuyla ilgili madde madde görüşlerinin tamamının alınmasında büyük yarar olduğunu düşünüyorum. Özellikle denetimde getirilen düzenlemenin Türkiye'nin sektöründeki düzeni komple değiştireceğine ve burada yeni usulsüzlüklere ve hoş olmayan olayların yaşanmasına yol açacak bir düzenleme olduğunu düşünüyorum.

Dolayısıyla, 1'inci madde amacının yeniden elden geçirilmesi lazım. Bu amaçlarla bu tasarı temsil edilmiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ayhan, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, 1'inci maddenin amacı, bu kanunun amacı elektriğin bir kere yeterli, ikincisi kaliteli, üçüncüsü sürekli, dördüncüsü düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin yapılmasının sağlanmasıdır.

Bakın, bir piyasa oluşturuyorsunuz. Bu piyasada, eğer siz buraya getirdiğiniz tasarıda ileriye doğru bir projeksiyon ortaya koyup, neyin ne kadar alınıp satılacağı, ne kadar ithal edilip ihraç edileceği, bu konuda bu Komisyona, Türkiye kamuoyuna hatta dünyaya eğer bir vizyon ortaya koyamıyorsanız, rakam ortaya koyamıyorsanız, buraya getirdiğiniz kâğıt parçasından başka bir şey değildir. Ne olacağını bilmiyorsunuz siz. Adı bunun Elektrik Enerjisi Piyasası... Piyasada bir şey olacak, alacak, satacak. Haydi bugünü bilemiyorsunuz, önümüzdeki dönem ne olacak? Yani bilmediğiniz bir şeyi kurmanın bir anlamı yok ki. Amacı bir kere sakat. Yani şunun altında, ekinde şu kadar işlem olur, işte şu kadar şu olur, bu olur; bir şey koyun. Kime ne söz veriyor Hükümet? Ne yapmak istiyor? Muhalefet bilgilense ne olacak? Biraz önce Sayın Arkadaşım ifade etti.

Şimdi, öyle bir durum hasıl oluyor ki, bu kadar insanı topladınız, aşağıda, grup odalarında, salonlarında topladınız ama bize yağmur gibi telefon geliyor, evrak yağıyor. Bırakın başkalarını, resmî kanaldan, sizden geliyor. Kaç tane evrakın, e-mail'in geldiğini siz biliyor musunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Biliyorum efendim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Kaç tane geldi bize?

BAŞKAN – Biliyorum efendim.

Bize gelen, sektörle alakalı...

Bakın, bu konuda Komisyona yönelik eleştirilerinizi haksız buluyorum.

Değerli arkadaşlar, biz sektöre şunu söyledik: "Bu konuyla alakalı ne kadar görüş ve önerileriniz varsa bize gönderin." Ve bunu açtık. Bize gelen...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkanım, bakın, siz alınganlık gösteriyorsunuz.

BAŞKAN – Hayır efendim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Alınganlık gösteriyorsunuz.

BAŞKAN – Bir müsaade edin. Bir dakika...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bunu buraya getiren, bu tasarının sahibi siz değilsiniz, Hükümet. Bunların arkasını siz topluyorsunuz, üç maddelik...

BAŞKAN – Medisteki, dolayısıyla sektördeki bütün arkadaşlarımız bütün samimiyetleriyle hem sözlü hem de yazılı olarak bize görüş ve önerilerini bildirdiler. Bizler de komisyon olarak bunu hem tasarının sahibine hem de komisyon üyelerimizin tamamına gönderdik. Dolayısıyla, bu iyi niyetli çalışmamızı eleştirmenizi tasvip etmiyorum doğrusu.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkanım, bu bir tasarı mı?

BAŞKAN – Evet.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Piyasayı kurmuyor musunuz bu kanunla? Öyle kurulmuyor mu? Türkiye Büyük Millet Meclisi bunu yapmayacak mı bu tasarı içerisinde?

BAŞKAN – Yapacak.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Peki, bununla ne olacak ne bitecek? Biz bilmiyoruz. Siz biliyor musunuz ne kadar işlem yapılacağını, ne kadarının alınacağını, ne kadarının satılacağını?

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Serbest piyasada onu şu anda bilemezsin ki. Serbest piyasada şeyde olur.

BAŞKAN – Tamam.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Çok güzel, tebrik ederim sizi. Tebrik ederim yani! Dünyada birinci seçilirsiniz bu ifadenizle. Ayıp denen bir şey var ya! Allah, Allah!

BAŞKAN – Madde üzerinde...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bakın, ben kimsenin konuşmasına müdahale etmiyorum.

BAŞKAN – Haluk Bey, bir dakika müsaade edin.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Biz Hükûmetten şunu istiyoruz...

BAŞKAN – Sayın Konuşmacının sözünü kesmeyelim, dinleyelim lütfen.

Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bizim söylediğimiz, siz şunu ifade ettiniz: Herkesle iyi ilişkide olabilirsiniz, herkes size getirir ama onun dışında, sizin gönderdiklerinizin dışında da insanlar fevran hâlinde bize telefon ediyorlar, geliyorlar, kulislere de sizi yakalıyorlar, dün gördüm, görüşüyorsunuz. Ayrıca kendiniz bir araya geliyor... Neden bu komisyondan esirgiyorsunuz kulislere görüştüğünüz şeyleri?

Sayın Başkanım, kötü bir anlamda söylemiyorum, yanlış anlamayın. Burada, biz bunu niye... Bizim istediğimiz, bu ne getirecek Allah'ınızı severseniz; onu öğrenmek istiyoruz. Bu, Komisyonun, Türkiye'nin hakkı değil mi? Serbest rekabet piyasasında ne alınıp ne satılacağını tahminini bilmek hakkı değil mi özel sektörün? Böyle bir şey olabilir mi? İnanın, bakın, cilt cilt yapıyorum, her gün geliyor e-mail. Hangi arkadaşımız bunun print'ini aldı da okumaya yönelebiliyor bilmiyorum, iktidar mensubu arkadaşlardan kaç yapabiliyor? Şunu bir bastırın Sayın Başkanım ya, ne olacak! Siz Hükûmetmiş gibi davranıyorsunuz. Siz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Komisyon Başkanı'sınız. Siz Hükûmetin arkasını toplamakla mezun değilsiniz. Oradan, çakma tasarıdan çıkma 3-4 madde, neyse, onunla iş yapılmasına, milletvekili olarak verebilirsiniz ama yapılan iş de milletin gözünün önünde cereyan ediyor.

Dolayısıyla, ben hâlâ ısrarlıyım, bu sivil toplum kuruluşları hâlen buraya geliyorsa, bir dertleri varsa öncelikle bu maddeleri görüşmeden bir kere bunları bir dinleyelim. Nedir? Bu adamların şikâyetleri bu amaçla örtüşüyor mu, bu amacı engelliyor mu? Bunlara bir bakmamız lazım. Belki onların şikâyetleri de çok böyle anlamsız şikâyetler olabilir, şirketlerini ilgilendiren bir şey olabilir ama hem şirket temsilcisi hem de "Bu tasarının içinde, hazırlanmasında ben vardım, Bakanlıkta beraberdim." deyip sonra da bu tasarımı beğenmeyen gruplar, iş adamı grupları var, burada temsil ediliyorlar, geliyorlar konuşuyorlar. Bunları düşünmemiz lazım. Bu kadar mı zor şunların bir print'ini alıp da Komisyon üyelerine dağıtmak? Sizin Komisyon olarak vazifeniz bu, Hükûmetin arkasını toplamak değil.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Peki.

Komisyonumuza yapılan eleştirileri haksız buluyorum. Kayıtlara geçmesi için söylüyorum: Kâğıda basmak marifet değil, bilgilerin tamamı ilgililere ulaştırılmıştır.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Toplayın Hükûmetin arkasını o zaman Sayın Başkan.

BAŞKAN – Biz millete hizmet ediyoruz efendim, kimsenin arkasını önünü toplamakla mükellef değiliz, biz milletimize hizmet ediyoruz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Talimat veriyor size gerekirse, görüyoruz.

BAŞKAN - Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, değerli Bakanlık yetkilileri, bugün bu toplantıya katılan çok değerli sektör temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, tasarının 1'inci maddesini bir kez daha herkes okursa bu tasarıdaki sıkıntılarımızın ne olduğunu çok açık görme fırsatımız olur. Birinci paragrafta "Elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicinin kullanımına sunulması için..." Birinci paragrafta tüketiciye kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve yeterli, çevreye uyumlu bir enerjiyi amaçlıyoruz. İkinci paragrafına geliyoruz, piyasayı tanımlıyoruz, "Rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren,

mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerji piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin yapılmasının sağlanmasıdır.”

Yasanın tümüne baktığımızda gördüğümüz olay da şudur ki: Bu yasada sadece piyasa düzenlemeye ilişkin bazı yasal teklifler var ama tüketicinin korunmasına ilişkin hiçbir yasal düzenleme yok, bütün her şey ikincil düzenlemelere ve EPDK’ya bırakılmış. Özellikle de yasal düzenleme koymamış olmaları, tüketicilerin bundan sonraki süreçte itiraz edebilecek herhangi bir yasal dayanaktan yoksun kalmaları ciddi sıkıntılar doğuracaktır.

Bakın, Anayasa Mahkemesinin bu konuda uyarılarını da dikkate aldığınızda, bu açıklıkların ve yasal düzenlemelerin bu kanuna dercedilmesine ihtiyaç olmasına rağmen, burada hiçbir şekilde bunlardan bahsedilmemiş. Piyasa kavramları bile çok farklı şekilde, tezgâh üstünden tutun da birçok noktada tanımlar var, o tanımları da... (AK PARTİ sıralarından “Tezgâh altı yok mu?” sesi) Ben olanları söylüyorum.

Şimdi, tasarının gerekçelerini Bakanlık bürokratları yazdıklarında çok açıkça şunu söylemişlerdi: “4628 sayılı Kanun yıllar içerisinde o kadar çok değişikliğe tabi tutuldu ki o değişiklikler sonucu bugün yeni bir tasarımı gündeminize getirip onu düzenlemeye çalışıyoruz.”

Bugün, hazırladığınız kanun tasarısı da aynı değişikliklere muhatap olabilecek ve EPDK’nın mevzuat değişiklikleri şeklinde birçok değişiklik yapmasına neden olabilecek bir noktada. Biz, dün bütün gün bununla ilgili olarak arkadaşlarımızla çalıştık, uzmanlarla da çalıştık. Gerçekten, bu konuda piyasanın oluşturulması konusundaki gayretiniz tüketicinin ve elektrikle ilgili diğer kesimlerin hiçbir derdine çözüm bulmuyor.

Bakın bir örnek vereceğim size: Bu tasarıda bir şey var, bundan sonra elektrik sayaçlarını artık dağıtım şirketleri alacaklar. Peki, bugüne kadar oluşmuş bir elektrik piyasası var, bu piyasanın oyuncularını var, sayaç üreticileri var, elektrik teknisyenleri var, bu işle uğraşan diğer bir sürü sektör var, bu işten ekmek yiyen, para kazanan insanlar var. Öyle bir değişiklik yapıyorsunuz ki, bu yaptığınız değişiklik sonucunda bu sektörlerin geleceğinin ne olacağı konusunda hiçbir tedbir alma noktasında değilsiniz. Çünkü bu kesimler mevcut duruma göre kendilerini şekillendirmiş ve ona göre piyasada yatırım yapmış, fabrika kurmuş, üretim tesisleri açmış kişiler. Peki, bundan sonraki süreçte, dağıtım şirketlerinin ortak satın almayla Türkiye’deki bu firmaları baypas ederek, örneğin Çin’den ithalat yapmalarının önüne nasıl geçeceksiniz? Bütün bu yapılmış, kurulmuş fabrikaların yatırımlarının boşa çıkması konusunda aldığınız -bu kanunda- bir önlem, bir tedbir var mı? Bunlarla ilgili konuşabilecek miyiz? Bunları tartışma şansımız var mı? Bu işten ekmek yiyen birçok elektrik teknisyeni, elektrikçi firma bundan sonraki süreçte ne yapacak diye hiç düşündünüz mü?

Değerli arkadaşlar, bu kanunu şu mantıkla hazırladığınız zaman, biz bunu piyasaya açtık, piyasada da bazı özelleştirmeler yaptık, bunu da Borsa İstanbul’u güçlendirmek için bir kanal olarak de enerji gibi güçlü bir hacmi olan bir piyasayı da Borsa İstanbul’a sokmak için de piyasalaştırdık, hem bu oyuna girenler de birazcık bu işten kâr elde etsin diye düşünerek sadece yapıldığı zaman, elektrikle ilgili diğer bileşenleri düşünmeden yapılmış olan bu kanun tasarısı bundan sonra size de, Meclis gündemine de ve bu ülkeye de her gün başka sorunlar getirecektir. Bu anlamıyla amacınızı koyduğunuz kısmın birinci paragrafı, ucuz, kaliteli, yeterli arzı da sağlayan, tüketiciyi koruyan cümleden sonra onun yasada hiçbir düzenlemesi olmadan ikinci kısmın düzenlemeleri var yani piyasayı düzenlemeye ilişkin yeni yapılar.

Bu kanun içerisinde öyle şeyler yapıyorsunuz ki, bizim bu kanunda alt komisyon istememizin altında yatan nedenler şunlardı: Bakın arkadaşlar, otoprodüktörleri çıkarıyorsunuz, başka sıkıntılar doğurabilecek öneriler getiriyorsunuz. Bu kanunun 1’inci maddesinden itibaren tanımlar bölümü dâhil önereceğimiz şeyleri bu kanun tasarısının içine koymamız gerekiyordu. Sizi de ikna edebileceğimiz birçok şey vardı yani sizin de bir sanayici olarak, piyasanın içinden gelen insan olarak eksik gördüğünüz, burada, hazırlanmış kanuna dercetmemiz gereken şeyler 2’nci maddeden itibaren başlayan hatta 1’inci maddeden itibaren başlayan işler. Bize bunları tartışma fırsatını maalesef sağlamadınız. Onun için, şunu söylüyorum: Sayın Başkan, arkadaşlarımızın “Acele ediyorsunuz.” noktasındaki eleştirilere Komisyonunuza yapılmış bir eleştiri olarak bakmak yerine sanayinin ve bu Komisyonun işlevine uygun bir çalışma yapılmadığına yönelik öneri olarak alın ve buna göre bakın.

Ben burada şunu da öğrenmek istiyorum: Kaç tane sektör temsilcisi var ve hangi sektörden arkadaşlar var? Bu toplantı başlamadan önce lütfen tanıtmanızı istiyorum. Hangi kesimlerden arkadaşlar gelmiş? Siz iddia ediyorsunuz, diyorsunuz ki: “Biz, sektörün her kesiminin önerilerini aldık, aldığımız öneriler doğrultusunda yaptık.” ama ben aldığınız önerileri bu kanun tasarısına yansıtmadığınızı biliyorum. Siz sadece o önerileri bize İnternet ortamında gönderdiniz. Bu kanunda var mı?

BAŞKAN – Başka bir yetkim yok ki. Elbette, tabii size göndereceğim. Oradan alacağım sizi de bilgilendireceğim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Anladım da... İşte ben de onun için söylüyorum. Oradan gelen...

BAŞKAN – Sizler de önergelerinizle destek olacaksınız.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, biraz tahammüllü olursanız bir şey anlatmaya çalışıyorum.

O gelenlerle beraber bir alt komisyon oturup sektör temsilcileriyle birlikte biz bunu diğer verilen kanun teklifleriyle birlikte düzgün bir metin hâline getirseydik de o metin burada anlamlı bir şekilde tartışılma noktasında olsaydı güzel olmaz mıydı Sayın Başkan? Bizim söylediğimiz bu, bizim yaptığımız eleştiri bu. Yoksa bizim bu piyasanın düzenli, kaliteli, tüketiciye ucuz enerji, enerjiyi çeşitlendirmek, rüzgâra, güneşe yeni imkânlar sağlamak konusunda tümüyle fedakârca bir katkımız var bugüne kadar, muhalefet partilerinin hepsi böyle davrandılar ama ben, nedense bu Elektrik Piyasası Kanunu geldiğinde sizin bizden bu imkânı esirgediğinizi görüyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Mehmet Bey, elektronik ticarette teşekkür ediyorum ben ya.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani o anlamıyla, bu sağduyuyu göstermeye ihtiyacımız var. Biz, burada bu kanunu tıkmamak değil, bu kanunu saygın, kamuoyunun isteyeceği, sektörün ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikli bir kanun şeklinde çıkarmaya özel bir gayret sarf ediyoruz. Bunun için de çalışma ortamımızın daha iyi bir şekilde sağlanmasını arzu ediyoruz. Bu konudaki amaçla da tasarının bütünleşmediğinin altını çizmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Değirmendereli, buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Enerji Bakanlığının değerli bürokratları ve sektörün temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu 1'inci maddede, önümüzde, üzerinde çalışmaya başladığımız yasanın amacı, elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için rekabet ortamında, özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren, mali açıdan güçlü, istikrarlı, şeffaf elektrik enerji piyasasının oluşturulması diyoruz.

Arkadaşlar, benden önce her 3 arkadaş da gayet önemli konulara değindiler. Ben de birkaç önemli konunun altını çizmek istiyorum.

Enerji konusu, bir defa, ülkemizin Aşıl topuğu yani en zayıf olduğumuz noktası, ekonomimizin ve insanlarımızın yaşam standartlarının gelişmesi veya gelişmemesinin temel odak noktalarından biri. Bugün "Türkiye dünyanın en hızlı büyüyen ikinci ekonomisi." diyoruz, çok övünüyoruz, ancak 2012 yılı itibarıyla kişi başına düşen enerji miktarımız 3 bin kilovatsaat civarında. Bu rakam, Yunanistan'da 7.800, AB ülkelerinde 10.800, Amerika Birleşik Devletleri'nde de 13 binin üzerinde. Bugünkü büyüme trendlerimizle on yıl sonra Bakanlığın da yaptığı projeksiyonlarda 450-500 milyar kilovatsaatlik bir tüketime ihtiyacımız olduğu ifade ediliyor ancak Yunanistan'ın bugünkü seviyesini on yıl sonra Türkiye'nin yakalaması için elektrik üretimimizin ve tüketimimizin 650 milyar kilovatsaat civarında olması gerekiyor. 2023'te bitecek mi? Bir on yıl sonrası yok mu? Bir on yıl sonraya, 2030'lara baktığımızda 900 milyar kilovatsaatlere, belki tera megavatlara çıkmak durumunda olacağız. Yani evet, hızlı büyüyen bir ekonomimiz var, enerjide de hakikaten talepte olağanüstü bir büyüme var. Şimdi, burada temel olan konunun bu projeksiyon çerçevesinde, biraz önce söz edildiği gibi yani aslında bu projeksiyonlara ihtiyacımız vardı. Ben de isterdim ki ilgililer tarafından bizlere bunlar daha net ortaya konsun ve bu doğrultuda gelecek on yılı ve daha sonraki süreçleri nasıl planlayabiliriz? Ama bunu maalesef göremedik. Hâlbuki "Amaç"ta da belirtilen esas konular için yani yeterli, kaliteli, sürekli ve düşük maliyetli enerji temini için bu bilgilere ihtiyacımız var.

Şimdi, bu çerçeveden baktığımızda, bizim ne yapmamız gerekiyor? Bunu tartışmamız gerektiği ve buna göre planlama, buna göre yasal önlemleri almaya ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum. Mesela, bu yasada en çok ihtiyaç duyduğumuz üretim ve üretimin teşvik edilmesi, hızlandırılması, coşturulması hiç gündemde yok, sadece var olanın paylaşılması gündemde yani biz kimin malını paylaşıyoruz arkadaşlar? Yani Rusya'dan gaz alıyoruz, onun malını satıyoruz Türk tüketicisine, Türk tüketicisinin üstünden piyasa oluşturuyoruz ve piyasadaki oyuncular bundan rant sağlıyorlar. Yani bizim temel konumuz, hakikaten ucuz elektriği, hakikaten sürekli ve güvenilir elektriği kendi kaynaklarımıza dayalı olarak nasıl üretmeliyiz, kendi kaynaklarımıza dayalı olarak üretimi nasıl coşturmalıyız? Yani bu kanunun ruhunun bu olması gerekir. Ben eminim, bütün arkadaşlarımın da, bürokrat arkadaşların da ülkesini seven her arkadaşımızın da bu anlayışta olduğunu, buna samimiyetle yaklaşacağı inancındayım çünkü bu bir millî mesele gerçekten.

Bu çerçevede, ne yapmamız gerekiyor? Mesela Bakanlığın aldığı güzel önlemler de var ama yeterli mi? Mesela enerji verimliliğine bu süreçte değinmedik hiç. Efendim, birtakım kampanyalar yapılıyor ama yeterli mi? Daha büyük ölçekte enerji

verimliliğine yüklenmemiz gerektiğine inanıyorum. Yani gerekiyorsa halka bedava ampul dağıtabilmeliyiz yani verimli ampul dağıtabilmeliyiz, iktidar partisinin ampulünden değil, o eski tip ampullerden değil, yeni.

Şimdi, mesela verimlilikte, bu tüketimde verimlilik olduğu gibi üretimde de verimliliği... Mesela, bir önemli konu, hiç burada yok, üretimden söz ediyoruz, dünyada İran bile petrolü bol olduğu hâlde pompaj depolamalı HES'ler yapıyor yani bu konuyla ilgili en küçük bir şeyimiz yok, bunların kanun içerisinde dercedilmesi yani bu tip verimliliği artıracak uygulamaların olması gerekirdi. Yenilenebilir kaynaklarla ilgili dünyanın her köşesinde, sevgili arkadaşlar, artık ne var? Yenilenebilir enerji devrimi var yani Meksika'dan Hindistan'a, Çin'e, Amerika'ya, herkes yenilenebilirliğe deli gibi yatırım yapıyor, bu sektörü coşturmaya çalışıyor ama biz hâlen kuruluyoruz "78 bin megavat başvuru aldık." diye, gele gele geldik 2 bin megavata yani bu anlayışla bizim hedeflediğimiz 2023'lerde 20 bin megavatı rüzgârda bulmamız mümkün değil, mümkün değil hakikaten. Yani bizim bu kanun, ucuz elektrik derken bunları çalışmamız gerekiyor.

Kömür kaynaklarımız diğer taraftan. Bu konuda yine olumlu adım var. Sayın Bakan diyor "18 bin megavatı devreye alacağız." Yani bunu almanın ötesinde Türkiye'nin kömür kaynaklarının sondajlarla zenginleştirilmesi bizi dışa bağımlılıktan kurtaracak önemli konulardan biridir. Yeni yakma teknolojileriyle ilgili "Kömür kirlidir, çevreyi kirletir." deniyor ama uygun yakma teknolojilerine ilişkin teşvikleri... Üniversitelerimiz, TÜBİTAK'ımız bu konularda çalıştığında çevreyi kirletmeyecek pekâlâ teknolojiler var, bunları bizim kendimizin de üretme şansı var. Mesela, bu konuyla ilgili, kömür kaynaklarımızı daha verimli nasıl değerlendirebiliriz? Sanayicimizin rekabet gücünü artırmak için ne yapabiliriz? Bunu da göremiyoruz.

Burada, bir parantez açıp paylaşmak istiyorum bütün enerji dünyasındaki arkadaşlarla: Biliyorsunuz, bir grup Cumhuriyet Halk Partili arkadaş olarak geçen hafta Çin'deydik. Arkadaşlar, gözümüz açıldı yani tüketici 0,3 yuana kullanıyor elektriği, sanayici 1 yuana kullanıyor yani kömüre veya değişik kaynaklara, kendi kaynaklarına yönelerek olağanüstü derecede ucuzlatmışlar. Biz nasıl kendi kaynaklarımıza yönelmeden, ağırlıklı olarak gaz ve ithal kömüre dayalı politikalarla sanayicimize ucuz elektrik, tüketiciimize ucuz elektrik sunup, onların yaşam standardını nasıl artırabiliriz?

Ben şunu da merak ediyorum: Evet, konuşuldu, sektör temsilcilerinin kendi konularıyla ilgili gayet güzel değerlendirmeleri var ama toplantı yaptık aşağıda, sunuldu, Sayın Bakan da ifade etti. Arkadaşlar, bir laf var, hani sap var tane yok. Şimdi, bu sektör temsilcilerinin görüşleri ne kadar bu tasarıya yansdı? Gördüğüm kadarıyla, elimizde bir ay aşkın süredir bir değişiklik olmadı sektör temsilcilerinin şeyiyle ilgili olarak yani arzu ettik alt komisyon kurulsun ama bu saatten sonra da ben diliyorum ki bu Komisyonumuzun bir alt komisyon hassasiyeti içerisinde çalışıp gerçekten uzun vadeli çözümleri ortaya koyabilecek bir çalışma içerisinde olsun ama şunun altını çizmeliyiz: Bu yasa tasarısı bu hâliyle maalesef üretimin, özellikle dışa bağımlılığımızı azaltacak üretimin önünü açıp buna hız vermek yerine dağıtım şirketlerinin yolundaki taşları temizler nitelikte, maalesef böyle görünüyor. Yani biz biraz önce dediğim gibi, piyasa düzenlemesi... Yahu kimin malını yatıyoruz biz! Alıyoruz gazı veya nükleerden şeyi alacağız, onun piyasasını yapacağız. Hâlbuki, bizim kendi malımızı üretilen kendi malımızın piyasasını oluşturmamız gerektiği ve sanayide büyümeyi destekleyecek, sanayicinin üretiminin önünü açacak altyapıyı oluşturmak gerektiği inancındayım.

Bu sebeplerden dolayı Komisyonumuzun detaylı, uzun süreli, herkesi, sivil toplum örgütlerini ve sektör temsilcilerini iyi dinleyip sektörün önünü açacak gerekli yasayı ortaya koymamızın sorumluluğumuz olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Değirmendereli.

Sayın Öztürk, buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, sektörümüzün değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

1'inci madde kanunun gerekçesini özetliyor. Bu gerekçeyi çok uzun da yazabilirsiniz ama gayet öz bir şekilde 1'inci maddeyi hep beraber okuduk.

Alt komisyonunun kurulup kurulmaması Komisyonumuzun takdirindedir ama alt komisyonun kurulmaması demek... Yani bu iktidar partisinin bir dayatması anlamına gelmez. Dolayısıyla, hepimiz burada görüşlerimizi serdediyoruz, inşallah olumlu katkılar olur, daha güzel bir yasa çıkarırız.

Bilgilendirmeye ilgili, Enerji Bakanlığımız da, Bakanımız da, kendisi de değişik zamanlarda bizlere bilgilendirme yaptı, davet etti, hepimiz biliyoruz bunları. Bunu yeterli görürsünüz, görmezsiniz...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sizleri... Sizleri...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Yok, sizleri de davet etti canım, problem yok. Sadece bu kanunla ilgili değil sektörle ilgili birçok bilgilendirmeler yaptı.

Türkiye -geçen, ben Enerji Verimi Haftası dolayısıyla yaptığım konuşmada da belirttim- enerji ihtiyacı, talebi en fazla olan ülke, büyümeye paralel olarak bu artıyor. Dolayısıyla, biz bu beklentileri karşılamak üzere yeni üretim modelleri geliştiriyoruz zaten. Alternatif ve yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanıyoruz. Eğer, elektrik üretimindeki pastayı, dağılımı on sene öncesine bakar veya beş sene öncesine bakar, bir de şu ana bakarsanız buradaki olumlu gelişmeleri hep beraber görürüz. İşte, HES'lerdeki payın artması, en son bu kanunda da var, kömüre teşviklerimiz, işte bizim yerli enerji kaynağımız. Yine rüzgâr enerjisi destekler ki arkadaşların bir kısmı yeterli görmüyor. Dolayısıyla, biz bunlara, ısrarla yenilenebilir enerji kaynaklarına gidiyoruz.

Bir kanun tasarısı tabii ki mümkünse herkesi memnun eder ama mümkün değilse ülkemizin genel menfaatlerine bakarak biz bunu komisyonlarda tartışır, çıkarırız ama burada maksimum görüşü alır, en az hatayla çıkarmanın veya hatasız çıkarmanın yollarını ararız.

Doğal gaz da dediğim gibi, yani bu, enerji üretiminde de kullanılıyor ama özellikle ısıtmada da çok kullanılıyor. Buradaki bağımlılığı kırtarmak için biraz önce bahsettiğim hususlara gidiyoruz.

Şimdi, benim esas değinmek istediğim bir husus var. Sadece iki tanesini aldım. Öncelikle, sektörümüzdeki temsilcilere çok teşekkür ediyoruz. Her türlü önerisini, katkısını yazılı sözlü iletiyorlar, bundan sonra da iletmeye devam edecekler. Mesela, beni sabah aradılar, OSB'lerle ilgili bir düşüncesi varmış Bursa'daki arkadaşların, bana gelirse ben Başkanına veya sizlere ileteceğim. Dolayısıyla, sektör çok dinamik çalışıyor, Komisyon da çok dinamik çalışıyor.

Bakın arkadaşlar, şu, Enerji Federasyonunun önerileri, bir sayfa. Bu da TOBB'un önerileri. Bunun beş-altı sayfa olduğuna bakmayın, ben okudum, sadece birkaç paragrafı değiştiriyor, mesela, İstanbul Borsası olarak düzeltiyor İMKB'yi, dolayısıyla, bir sayfa yazmış -teşekkür ederiz, yani şey değil- veya içinde örnek söylüyorum, bu otoprototiplerle ilgili çıkan fırın gazı, kok... Onları belirtiyor, bir sayfa yazmış. Dolayısıyla, bakın, öneriler var.

Biraz önce sektör temsilcileriyle Komisyona girmeden önce konuştuk -teşekkür ederiz- dedim ki: Ben araştırdım, kendim limitleri incelemeye çalıştım. Yani evet, öneriler, gelişmeler olabilir de iyi bir kanun. Gelen önerilere de bakıyorum, yani az bir problem gözüküyor diye söyledim, arkadaşlarımızdan bir tanesi dedi ki: "Bu yeni değil ki biz bir yıldır Bakanlıkta, Bakanlık bürokratlarıyla bir yıldır sektör temsilcileri olarak bu kanun üzerinde çalışıyoruz." Bu çok güzel bir şey bir ülkenin geleceği için. Dolayısıyla, burada şeffaf bir durum var, hiç kimsenin bir arka planı yok. İnşallah, bu kanun sektörümüzü daha ileriye götürür, Türkiye'nin ihtiyaçlarına hep beraber cevap verir, sanayicimiz ve tüketicimiz ucuz, kaliteli, arz güvenliği olan enerji alırlar, dünyada da rekabet ederler, Türkiye'nin bu 2023 vizyonuna katkı sağlarlar diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerinde bir önerge var.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Müsaade ederseniz usul hakkında bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, öncelikle, arkadaşlarımızın her konuşmasından istifade ettiğimizi ifade etmek isterim. Ancak dün Komisyonumuz geneli üzerinde görüşmeleri tamamladı ve maddelere geçilmesini kabul etti. Yine dün, Komisyonumuz alt komisyon teklifini uygun görmedi ve üst komisyonda çalışılmasına karar verdi. Öyleyse biz burada alt komisyon hassasiyeti içerisinde maddenin içeriğine yoğunlaşarak çalışma yapmalıyız ki verimli bir netice alalım.

Şimdi, 1'inci madde amaç maddesi. Buradaki, bu amaç maddesindeki hususların uygun olmayanlarının çıkarılması yahut da birkaç kelimeyle veya birkaç cümleyle amacın daha belirgin hâle getirilmesi için arkadaşlarımızın önerileri varsa onları almalıyız ve maddelerin içeriğinde alt komisyon hassasiyeti içerisinde birlikte çalışmaya devam etmeliyiz. Vakti de iyi değerlendirmeliyiz diye ben görüşlerimi paylaşmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Zaten 1'inci maddeyle ilgili bir önerge var, onu da zaten...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Rahatsız mı oldunuz söylediklerimizden?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – İsterseniz çıkıp gidelim canım!

BAŞKAN – Efendim, müsaade eder misiniz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hangi sıfatla söylüyorsunuz siz burada?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ben burada Komisyon üyesi sıfatımla...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Senin kadar benim de Komisyon üyesi sıfatım var. Benden fazla neyin var?

BAŞKAN – Efendim, bir saniye... Karşılıklı lütfen konuşmayın. Bir dakika müsaade eder misiniz?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ben görüşümü söyledim, sen görüşünü söyledin...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – O zaman, unuttum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Unutabilirsin canım.

BAŞKAN – Haluk Bey, lütfen.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Kapı açık efendim, çıkar gidersin.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sen çıkıp gideceksin.

BAŞKAN – Lütfen efendim, lütfen karşılıklı konuşmayın.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Herkesin görüşlerinden ifade ettiğimizi ama yöntemin bu olması gerektiğini söyledik.

BAŞKAN – Efendim, 1'inci maddeyle ilgili zaten arkadaşlarımızın önergesi var, birazdan onu...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkan, dinleyelim mi sektörü?

BAŞKAN – Bir saniye efendim, dinleyeceğiz, sektörü de dinleyeceğiz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Önce bir tanıyalım, kimler iştirak etmiş.

BAŞKAN – Efendim, bir müsaade eder misiniz, önce bir sözümü bitireyim.

Zaten 1'inci maddeyle ilgili ve diğer maddelerle ilgili, sektörün eğer o maddeyle ilgili somut önerisi varsa zaten söz vereceğim onlara. Söz isteyen olursa, somut, "Şu maddede şunun değiştirilmesini şöyle teklif ediyoruz." diyen varsa -zaten yazılı bizde var- burada da sözlü, şifahi dile getirmek istiyorlarsa onlara söz vereceğim.

Dolayısıyla, biz şu anda 1'inci maddenin kendisi üzerindeki görüşmelerimizi bitirelim, ondan sonra önerelerin tartışılmasına geçeceğiz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, sektörden kimlerin katıldığını bir görmek istiyoruz, bir dakika çıksın arkadaşlar, kendilerini tanıtsınlar.

BAŞKAN – Efendim, burada katılımcıların listesi var, fotokopisini size verebilirim, imzalı.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, tanıtsak ne zarar ederiz Allah aşkına. Dün geneli üzerinde bunları konuşturmadınız. Yani bu sektörün içindeki kişiyi, yükleneceklerin isimlerini biz bilmeyelim mi?

BAŞKAN – Arkadaşlarım, müsaade eder misiniz.

Biz bu arkadaşlarımızla birlikte Komisyon üyelerimizle beraber...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Siz gitmiş olabilirsiniz ama biz de tanıyalım.

BAŞKAN – Hayır, efendim, biz gitmedik, sizinle beraber yaptık. Bunu lütfen anlayın yahu.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, biz de tanımak istiyoruz. Komisyon üyesi olarak tanımaya çalışıyoruz.

BAŞKAN – Alim Hocam, müsaade eder misiniz.

Biz Komisyon üyelerimizle sektör temsilcilerimizin tamamını aşağıda bir araya getirdik.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Ben de vardım orada.

BAŞKAN – Evet ve hepsiyle de siz bir araya geldiniz.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Hepsiyle yeniden tanışalım. Sayın Başkanım, oraya gelenler farklı, buraya gelenler farklı.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Orada 3 kişi... Konuşanların notu var burada, ne var yani iki dakika... Konuştuğunuz kadar sürede olurdu bu iş.

BAŞKAN – Arkadaşlar, yani burada maksat bu işi uzatmaksa tanışma merasimi yaparım ben şimdi burada. Dışarıda da var, sığmayan arkadaşlarımız da var.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Art niyetlisiniz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, art niyetlisiniz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, art niyetli konuşuyorsunuz, hakaret ediyorsunuz ya!

BAŞKAN – Müsaade eder misin... Art niyetli konuşmuyorum. Bir beni dinler misiniz arkadaşlar. Ben hep sizi sabırla dinledim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – O listeyi ben istedim, gördüm. Şimdi de o listeden ilgililere burada görüşünüz nedir diye soracağım. Yerimi devretmem, yani ilgisiz sanmayın bizi. Biriniz 1'inci maddeye “gerekçe maddesi” diyor, biriniz “kapsam maddesi, yani amaç maddesi” diyorsunuz, böyle bir âdet yok ki.

BAŞKAN – Haluk Bey, lütfen. Bak, burada katılımcıların listesi var. Ben de şimdi, milletvekillerinin konuşmaları bittikten sonra, zaten, sektörle ilgili, bu konuyla alakalı bir önerisi olan var mı diye soracağım, söz alıp da önerisi olan arkadaş da kendisini takdim edecek, hangi kurumdan geldiğini söyleyecek. Yani niye bununla bu kadar...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Biz o listeyi bilmiyoruz, o listeyi verebilir misiniz?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, önce siz bir okusanız kimler geldi, ondan sonra, görüşlerini alsak olmaz mı? Bizim hakkımız yok mu burada insanları tanımaya?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Niye saklıyorsunuz?

BAŞKAN – Saklamıyoruz.

Fotokopisini yapın, dağıtın lütfen. Hayret bir şey, yapmayın ama böyle ya.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ama sizler yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Ben yapmıyorum ama ya.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Vallahi sen yapıyorsun.

BAŞKAN – Tamam, fotokopisini çekin, dağıtın.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Nereden tanıyacağız fotokopi listeden?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Kimin kim olduğunu nereden bileceğiz Başkanım?

BAŞKAN – Bunun üzerinde tartışmayalım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – O zaman tartışma.

ALİM IŞIK (Kütahya) – O zaman niye çağırdık bunları?

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Arkadaşlar, bakın, söz alan kalkıp, kendini tanıtır görüşünü söylemiyor mu?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Söyleyemez efendim.

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Niye söylemesin? Adamın derdi varsa...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Yani sadece söz hakkı olanı mı gördüm? Biz bu sektörü tanımayalım mı?

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Arkadaşlar, adam buraya kadar gelmişse, sorunu varsa burada sorunun konuşulmaması, söylenmemesi hakkında ona kimse bir şey söyleyemez. Bugüne kadar usul böyle değil mi arkadaşlar?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Milletvekilim, Mustafa Bey'in konuşmasından benim anladığım TOBB'un buraya gönderdiğinde muhteva olarak bir şey yok. O zaman, birlikte olalım, yazalım Komisyon olarak “Gönderdiğiniz muhtevalı bir şey değildir.” diyelim.

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Arkadaş, bakın, burada tartışılıyor, şimdi önergeler tartışılacak. İlgili sektör temsilcisi çıkıp dardını söylemeyecek mi arkadaş ya?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Vekilim, bu sektörden olanların bu sektörün geneliyle ilgili hiçbir görüşü yok mu?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Gene bir cevap versin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz lütfen.

Katılımcıların imzalı listesini lütfen fotokopi yapın, bütün vekil arkadaşlara dağıtın. Orada mail adresleri de var, telefon numaraları da var. Sektörle alakalı söz almak isteyen, önerisi olan arkadaşlara da maddeler geldiği zaman ayrıca söz vereceğiz.

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Zaten öyle oluyordu bu iş bugüne kadar.

BAŞKAN – Evet, aynen öyle olur.

Evet, şimdi, lütfen, son 2 kişi...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Orhan, bundan önce buraya gelen sektör temsilcileri tek tek çıkıp kendilerini kaç komisyonda açıkladılar biliyor musun?

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Hiçbir komisyonda açıklamadılar.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Açıkladılar, her defasında açıkladılar.

BAŞKAN – Efendim, müsaade edin.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bizim istediğimiz en temel şey: İnsanları tanımak.

BAŞKAN – Sayın Susam...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bunları niye saklıyorsunuz?

BAŞKAN – Kimsenin kimseden sakladığı bir şey yok.

Efendim, karşılıklı konuşmaya müsaade etmiyorum, lütfen.

(Karşılıklı konuşmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Evet, efendim, lütfen.

Söz isteyen 3 arkadaşımız var. Son 3 arkadaşımıza söz verelim.

Buyurun efendim.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlar, değerli bürokratlar, değerli sektör temsilcileri; 1'inci madde bu kanunun amacını, elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için rekabet ortamının geliştirilmesi amacına yönelik bir kanun olduğunu iddia etmekte. Fakat kanunu açtığımızda, kanunun 1'inci bölümü "Amaç, kapsam ve tanımlar" 2'nci bölümü "Elektrik piyasası faaliyetleri ve lisanslar" 3'üncü bölümü "Denetim ve yaptırımlar" 4'üncü bölümü "Tarifeler, tüketicilerin desteklenmesi, özelleştirme, kamulaştırma, arz güvenliği" 5'inci bölümü de "Diğer hükümler"den oluşmakta. Fakat bu kanunun esas amacı olması gereken elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli ve düşük maliyetli temini konusunda özellikle çözüm üretici bir yapısının, kapsamının olmadığını görüyoruz. Özellikle, otoprodüktörler kavramının kaldırılması ve kojenerasyon tesisleriyle ilgili bu kanun kapsamında alınan tedbirler, tamamen bu iki konuda, özellikle ucuz elektrik enerjisi üretimi konusunda çözüm üretmek yerine var olan çözümleri dahi ortadan kaldırıcı, sönümlendirici ve desteklemeyen bir yapı arz etmekte, bütün maddelere, içeriğe bakıldığında.

Bu, tabii ucuz elektrik enerjisi üretilmesi ne için gerekli? Sanayinin gelişimi ve istihdamın çözümü bir ülkenin kalkınması için en önemli etkenlerden bir tanesi. Biraz önce arkadaşımız örnek verdi: Çin'deki bir sanayicinin kaç kuruştan, kaç yuandan elektrik kullandığı konusunda örnek verdi ve o ülkenin yıllık gelişme potansiyelinin ne olduğunu hep beraber hayretler içinde seyrediyoruz, yüzde 12'lerde sürekli kalkınan bir ülke ekonomisi yaratmanın temellerinde demek ki farklı şeyler var.

Tabii ki bizim burada parlamenterler olarak memleketimizin içinde bulunduğu bu soruna çözüm üretmek esas hedefimiz olması lazım. Bu hedefe ulaşmak için de ucuz enerji üretilmesiyle ilgili bu kanunun içinde çözümler üretilmesi gerektiği kanısındayım.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesiyle ilgili hakikaten bir mesafe katettik ama bu mesafe maalesef kaplumbağa hızında giden bir mesafe çünkü sektör gelişmiyor, sektör ilerleyemiyor, sektör finansman yapısından tutun da maliyet yapısına her şeyiyle sorunlar içinde debeleniyor. Onun için, yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ilgili bir kanun koymuşuz, 3,5 dolar/sent yerli türbin üretiminden destek sağlayacağız diye bir kanun koymuşuz ama bu yerli türbin üretiminin ne olduğuna daha hâlâ bir tarif getirememişiz. Bu konular, üretim aşamasındaki karşılaşılan sorunlar bu kanun çerçevesinde çözülmeyip de hangi kanun çerçevesinde çözülebilir? Ucuz enerji üretimi konusunda önümüzdeki süreçte hangi çözüm üretilmiş görülüyor? Önümüzdeki prospeksiyona baktığımız zaman, Hükûmetimizin en büyük çözümü nükleer enerjiyi devreye almak. Ama nükleer enerjiyi devreye almakta da baktığımız zaman, amacının ne teknolojik olarak ülkemize bir katkısı var ne de maliyetlerde bir katkısı var. Sadece dış bağımlılığı biraz daha artırıcı, dış kaynakları biraz daha transfer edici, enerji üzerinden biraz daha transferi artırıcı ve 60 milyar dolarlardaki enerji açığını devam ettirici tedbirler olduğunu görüyoruz.

Onun dışında, yerli kaynakların devreye alınmasıyla ilgili bu kanun çerçevesi içinde ciddi tedbirlerin, ciddi teşviklerin getirildiği, ciddi yatırımların önünün açıldığı hususunda herhangi bir şey tespit edemiyoruz.

Bu kanunda uzun vadeli çözümlerle ilgili, millî kaynakların devreye alınmasıyla ilgili de herhangi bir çözüm önerisi ve katkısı olmadığını görüyoruz.

Bizim ülkemizin en büyük zenginliklerinden biri hepimizin övünçle, kıvançla bahsettiği bor yatakları, toryum yatakları, toryum rezervleri. Bunların enerjide kullanılması ve ülkemizin enerji üretiminde kullanılmasıyla ilgili herhangi bir AR-GE çalışmasına yönelik hiçbir hazırlık bu kanunda dercedilmemiş, ortaya konulmamış ve göz önüne alınmamış.

Bu kaynakların devreye sokulması hemen bir anda olması mümkün olmayan bir şey ama bugünden yapılması gereken çalışmalar var. Bu kanunlarla, ülkenin uzun vadeli enerji ihtiyaçlarının çözümü için bu olayların, bu millî kaynakların devreye sokulmasıyla ilgili AR-GE çalışmalarının bugünden yapılmaya başlanması gerekiyor ve bunu özel bir kanun hükmüyle, dışarıdaki beyin

takımımızı ülkemizin içine çekici, toplayıcı yeni bir kanuni düzenlemeyle, bu kanunlarla, bu kanunların içinde yapılacak yeni düzenlemelerle -o beyin takımını ülkemize çekecek yeni çözümler- bu kanunlar vasıtasıyla üretilmesi lazım.

Onun için, bu süreci bir anda, hızlı bir şekilde bitirip kenara koyalım mantığıyla bu kanunu görmemiz doğru bir yaklaşım değil. Bu kanunda yenilenebilir enerjinin sorunlarına çözüm üretilmesi lazım. Bu kanunda yenilenebilir enerji kaynaklarını üretmek için yerli makine, ekipmanının yapılmasıyla ilgili çözüm üretilmesi lazım, onların net bir şekilde tariflerinin getirilmesi lazım. Bu kanunda uzun vadeli ülke hedeflerinin ortaya konulması lazım ve uzun vadeli hedefleri gerçekleştirmek için kaynaklar ayrılıp bugünden o AR-GE'lerin yapılmaya başlanması lazım. "Toryum" dediğimiz olayın dünyada en büyük rezervlerinden bir tanesine ülkemiz sahip fakat bu "Toryum rezervimiz var." cümlesini tekrarlamakla bu iş devreye alınmıyor maalesef. Bugün dünya ülkelerinin hepsinde toryumla ilgili enerji üretmek için büyük AR-GE çalışmalarının yapıldığını hepimiz biliyoruz. Borun enerji kaynağı olarak kullanılmasında, enerji üretiminde kullanılması konusunda AR-GE yapıldığını hepimiz biliyoruz ama bunlarla ilgili maalesef biz ciddi bir şekilde kaynak ayırıp, ciddi bir şekilde yeni düzenlemeler yapıp dünya çapında olan beyin takımımızı ülkemize çekici, ülkemize getirici yeni düzenlemelerle tedbirler alıp bunlardan yararlanma ciheti konusunda bir gelişme sağlayamıyoruz.

O açıdan, bu sürekli, düşük maliyetli enerji üretimi konusunda bu kanun hedefine ulaşıcı tedbirleri almamış durumdadır. Onun için, bu konuların tekrar değerlendirilip bu kanunun çıkışının oldu bittiye getirilmeden, düşünülerek, tartışılarak, daha geniş zaman ayrılarak bunun yeniden gözden geçirilmesini özellikle talep ediyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Evet, ben de teşekkür ediyorum.

Bir önerge de var tarafınızdan verilen.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Önergeden önce bir şeyi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, müsaade eder misiniz.

Önergeyle birlikte zaten söz vereceğim, önerge sahipleri olarak.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, önergeyle ilgili değil dediğim husus. Uzatmayacağım zaten.

BAŞKAN – Peki.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, benim istediğim, şayet mümkünse, Devlet Planlama Teşkilatı, Hazine, SPK, üçünün temsilcileri burada mı? Hangi düzeyde temsil ediliyorlar? Amaç maddesine münhasıran bu üç kurumun görüşlerini alabilir miyiz? Bu bir.

İkincisi: SPK'da başkan değişti, belki görüş de değişebilir kurumsal yapıda. Neden değiştiğini bilmiyoruz, birtakım şeyler var, orada yolsuzluk, konuşulan şeyler var. Adam kanunu savunurken aşağıda Mediste oturduğu yerden hâli değişti. Yani bunları bilmekte bir fayda var. Üçünü eğer dinleyebilirsek, görüşlerini alabilirsek... Bir de temsil düzeyi önemli.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bu konudaki ilgili arkadaşlar burada mı efendim?

Hazineden konuyla ilgili bir...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Amaç maddesi uygun mu?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI ENERJİ VE MADEN DAİRE BAŞKANI LEVENT KARADAYI – Biz kanunla ilgili daha önce görüşümüzü verdik, buna ilişkin olumsuz bir görüşümüz olmadı.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yazılı görüşünüzü alabilir miyiz?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI ENERJİ VE MADEN DAİRE BAŞKANI LEVENT KARADAYI – Yazılı görüşümüzü Enerji Bakanına ilettik ama bugün size de verelim efendim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bugün alabilirsek memnun olurum.

BAŞKAN – Peki. Onu özel olarak birbirinizle şey yaparsınız.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, ben de...

BAŞKAN – Efendim, müsaade ederseniz... Zaten sizin şeyiniz. Onunla beraber yaparsınız.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkanım, kapanmadan... Gerçi herkes bilgi...

BAŞKAN – Lütfen... Peki, son sözü...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Son söz, uzatmayacağım.

Eğer Komisyonu da gereksiz meşgul eden kurumlar var ise veya şirketler var ise -baktım, milletvekilleri arkadaşların bazıları bu husustan şey mesela- onlara da yazı yazalım "Bizi meşgul etmeyin." falan diye. Yazsınlar ama eğer lüzumsuz görüyorsanız şey olarak, onu da düşünelim. Onun da dikkate alınmasında fayda var diyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Alim Hocam, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii, sizlerin hassasiyetini özellikle sektörün içinden gelmeniz nedeniyle biliyoruz, dolayısıyla, buradaki çalışma şartlarının verdiği olumsuz tavırlar elbette ki Komisyonu etkilememeli. Bunun bilinci içerisindeyiz.

Şimdi, bu tasarı esas Komisyon olarak bize gelmiş ama tali komisyon olarak da Plan Bütçe ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonuna gitmiş. Ulaştırdığım kadarıyla Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun raporu var. Plan Bütçenin raporu var mı? Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun çok ciddi eleştirileri var.

BAŞKAN – Onları değerlendiririz.

ALİM IŞIK (Kütahya) - Dolayısıyla, geneli üzerinde, daha maddenin önergelerine geçmeden bu iki rapor üzerinde bir fikir beyan edecek arkadaşımız, Komisyon temsilcisi varsa bir açıklamada bulunursa iyi olur çünkü bu tasarımı komple değiştirmenizi gerektirecek ciddi eleştiriler var. Diyor ki: "AB'nin direktiflerine ters mi?" Eğer biz burada birbirimizi yercesine, birbirimizi kırarak bir tasarımı kanunlaştırır da, sonra bununla ilgili faturayı Türkiye'ye ödetirsek yazık olur. Onun için, geçmeden önce bu iki temel konuda tali komisyonların görüşlerini beyan edecek kişiler varsa onları dinlemekte yarar olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet.

Peki, bu konuyla ilgili, Hükûmetimizden yetkili arkadaşlarımız Avrupa Birliği Uyum Komisyonu toplantısına katılmıştı tahmin ediyorum. Avrupa Birliği mevzuatına uyumuyla alakalı olumlu bir görüşleri vardır, bize de gelen...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Oraya Bakan bile katılmış, ben öyle gördüm. Değil mi, yanlış hatırlamıyorum?

BAŞKAN – Bakan Bey de katılmış olabilir.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yani oraya ne kadar değer veriyor, onu da o açıdan bir değerlendirmek lazım.

BAŞKAN – Bu konuyla ilgili Avrupa Birliğinin görüşleriyle alakalı bir açıklama...

Bu arada şunu söyleyeyim: Eleştirilerle alakalı cevap vermek istediğiniz konularda söz talebiniz her zaman olabilir, sıraya tabi değilsiniz. Onu özellikle belirtiyim.

Bu konuyla alakalı kısa bir açıklama yaparsanız 1'inci maddenin önergesine geçeceğim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Dilerseniz Avrupa Birliği Komisyonuna Sayın Müsteşar Yardımcımız katılmıştı, o kısa bir açıklama yapacak.

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ - Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri, saygılarımı sunuyorum.

Oradaki müzakerelere ben katılmıştım, bir gün öncesinde de bilgilendirme toplantısı yapmıştık. AB müktesebatıyla tam uyumlu olduğu, hatta kriterleri sağladığı AB delegasyonuna katılan arkadaşlar tarafından da zikredildi. Gelen raporda da bir eleştiri olduğu kanaatinde değilim çünkü rapor oy birliğiyle kabul edildi.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, burada söylendiği gibi değil, tam tersine çok ciddi eleştiriler var.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Son söz sizin, buyurun efendim. Sonra önergeye geçiyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Sayın Başkan, bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Ağabey lütfen, geçelim, burada da söz vereceğim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Şurada bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Tamam, olur, gene söyleyeceksiniz, gene söz vereceğim. Müsaade edin, lütfen... Önce şeyin görüşünü alalım.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlar, kurumların çok değerli temsilcileri; burada, biraz evvel milletvekili arkadaşların bazı ifadelerini üzümlere dinledim. Şimdi, özellikle, Haluk Bey, burada, devletten geldi, devlet kurumlarının nasıl çalıştığını benden çok daha iyi bilir.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Benim şahsım sizi ilgilendirmez. Siz beni tenkit etmekle mükellef değilsiniz, tasarıyla ilgili konuşun.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Efendim, ben, tasarıyla ilgili düşüncelerimi söyleyeceğim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Öyle şey olmaz.

Müdahale edin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, müsaade eder misiniz...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ne konuştuğumu...

BAŞKAN – Her şeye müdahil oluyorsunuz Haluk Bey, lütfen...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Olurum tabii.

BAŞKAN – Bir satışma olursa söz veririm, konuşursunuz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Siz burada benim hakkımı korumakla da mükellefsiniz.

BAŞKAN – Evet, ben hakkınızı korumakla mükellefim, onun da konuşma hakkını korumakla mükellefim. Ama böyle bir şey olmaz ki...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Koru da, bizim de...

BAŞKAN – Yani buradan herkes laf atmak zorunda değilsiniz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Atmadım kimseye laf.

BAŞKAN – Evet, lütfen... Size de söz veririm, konuşursunuz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Doğrudan söze benden girdi.

BAŞKAN – Yani sizinle ilgili bir hakaret de söz konusu değil.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Tedbirimizi alalım da.

BAŞKAN – Devlet tecrübenizden bahsedip sizin bir özelliğinizden bahsetti. Bundan niye alınganlık gösterdiniz, anlamadım ki.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bir tek özelliğimiz devlet memuru olmamız mı?

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Değerli arkadaşlar, ben milletvekili olmadan önce on yedi yıl bu komisyonlarda görev yaptım. Bu komisyonlar, çalışmalarında görüş sorarlar ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini temsilen de on iki yıl bu komisyonlara katıldım, uzman arkadaşlarımız da buradalar.

Şimdi, burası bir tanışma komisyonu değildir. Düşüncemi arz ediyorum yıllarca katılmış birisi olarak. Kanun tekniği olarak yapılırken, bu kanun tasarısını hazırlarken zaten hükümet bütün bakanlardan, kurum ve ilgili kuruluşlardan görüşlerini sorar ve ilave eder. Bu tasarı da bu teknik üzerine hazırlanmıştır. Ayrıca, bakanlık kurumların görüşlerini de sorar. Burada da sorulduğu Bakanla ve bürokratlarla görüştüğümüzde ifade edildi. Elbette bu Komisyonla amacımız sektöre iyi bir sistem kazandırabilmek ve elektrik piyasasını düzenleyecek bu kanunu el birliği içerisinde çıkarmaktır. Amacımız, kanun tasarısıyla ve ilgili tekliflerle ilgili, tarafların görüşlerini de almaktır ama -usul bakımından söylüyorum- “Efendim, şunu şöyle yapalım, bunu böyle yapalım.” anlayışıyla bizim geniş görüşlere yer verme imkânımız kalmaz. Eğer şunu şöyle yaparak... Daha çok bağırmanın buraya bir teklif yazdıracağı gibi bir usul de yoktur. Elbette görüşleri alacağız, almalıyız, dinlemeliyiz ve ülke adına en iyi elektrik piyasasını düzenleme kanununu çıkarmalıyız. Ama burada aklîselimle hareket etmek mecburiyetindeyiz. Elbette, bu arkadaşlar görüşlerine müracaat etmek için buraya çağrıldı. Geneli üzerinde değil maddelere geçildiği zaman... Size geldiği kadar bana da çok farklı kesim, kurum ve kuruluşlardan düşünceler geldi. Bunları süzgecimizden geçirerek, düşüncelerimizi maddeler üzerinde söyleyerek bunu yerine getireceğiz ama “Daha çok bağırırsak daha çok iş yaparız.” anlayışı burada mümkün olmadığı gibi Türkiye'nin hiçbir yerinde de ve demokrasinin olduğu hiçbir yerde de mümkün değildir. Bunun için görüşler olacaktır. Burada diyalogla, anlatarak, birbirimizle uzlaşarak bu tasarı üzerindeki görüşlerimizi serdedeceğiz. Düşüncelerimizi elbette Hükümeti temsil eden arkadaşlarımıza, bürokratlarımıza soracağız. İşte, bu kanun şuraya yazıldı mı, buraya yazıldı mı; falanın görüşünü yazılı isteyelim; bunlar zaten istendi ve bilgilendirme toplantısından sonra bana geldi -sizleri bilmiyorum- hem de mail ortamında geldi. Bunlardan beni ilgilendiren, ilgi duyduğum konularla ilgilendim. Daha yetmedi, konunun uzmanlarından görüşler de talep ettim. Onun için, Komisyonumuzun sükûnetle hareket ederek birbirimize saygı içerisinde bu tasarı

üzerindeki görüşlerimizi serdederek hem aktörlerin yani ilgili kuruluşların düşüncelerini de almış oluruz. Diyoruz ki: Hep bir alt komisyon hassasiyetiyle çalışalım ama "Ortalığı gerelim, tribünlere oynayalım." mesajıyla hareket edecek olursak buradan bir netice alamayız. Burada, tasarı üzerinde düşünceler istenilen şekilde ortada serdedilemez. Eğer öbür türlü hareket edilirse, "Biz bağırırız, çağırırız." dersiniz, o zaman ben uzlaşmacı kimliği bırakarak derim ki: "Ya, biz iktidar partisiyiz ve çoğunluğumuz var kardeşim, konuşmaları yapın, oylayın Başkanım, hiçbir şeye bakmayın." Bu anlayış doğru anlayış değil ama bu noktaya götürmek...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şu tribünlere oynayanı çok merak ettim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Efendim, ikili konuşmalıyım.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Efendim, hakaret bu Komisyona ya!

BAŞKAN – Haluk Bey, lütfen germeyin. Haluk Bey, lütfen...

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Yani o zaman siz ne dersiniz onu mu yapalım Sayın Ayhan?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ben öyle bir şey söylemiyorum.

BAŞKAN – Efendim, lütfen ikili konuşmayın.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Bakın, ben başta bir şey serdettim, benim ne kadar hakkım varsa bu Komisyonunda üye olan bütün milletvekili arkadaşlarımla da aynı hak ve yetkileri var.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ederim.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Ancak burada karşılıklı saygıya dayanan bir çalışma yapalım arzusunu ifade ediyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – "Tribün" demek, hakaret bu Komisyon üyelerine.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, kısa bir söz hakkı...

BAŞKAN – Ama çok kısa lütfen. Bakın, geneli üzerinde yeteri kadar görüşme açtım, daha doğrusu madde üzerinde, geneli üzerinde gittik. Yeteri kadar müsamaha gösterdiğimi düşünüyorum. Lütfen çok kısa...

Evet, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Üzülmüş'in konuşmalarını hiç üzerimize alınmadığımızı bir söylemek istiyorum. Tam tersine, muhalefet milletvekillerinin burada çok doyurucu ve yasaya katkı koyucu konuşmalar yaptıklarına yürekten inanıyorum. Bir örnek vermek istiyorum: Şurada 120 sayfa vardır. Bakınız, bu, tasarı ve tasarı dışında gelen tüm görüşlerin hangi değişiklikleri içerdiği kırmızı kalemle yazılmış yeni bir metindir. Biz bu konuda çalıştık, her kurumun... TÜSİAD ne demiş, ELDER ne demiş, Elektrik Üreticileri Derneği ne demiş, o değişiklikleri bunların içerisine koyduk.

BAŞKAN – Hay, Allah razı olsun, çok teşekkür ederim. Onların hepsini gönderdik. Bak, ne güzel çalışmalar yapmışsınız, çok teşekkür ederim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkanım, niye müdahale ediyorsunuz?

BAŞKAN – Çok hoşuma gitti de onun için. Yani bu eleştiriler en çok beni üzdü, sizin bu şeyiniz hakikaten benim hoşuma gitti ve teşekkür ettim size.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama sizin eksik olan bir kısmınız...

BAŞKAN – Olabilir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – ...Komisyon başlamadan alt komisyona gidip de bunu tasarı hâline getirseydik siz işlevinizi tam yapmış olacaktınız, yarım kaldı sizin işleviniz. Şimdi, ben bunun içerisinden kırmızı sayfaların, bunun hepsine nasıl önerge vereceğimi yapmaya çalışıyorum ve onlarla uğraşıyorum. Şimdi, size şunu söylemeye çalışıyorum: Biz gerçekten hiç tribüne falan oynamıyoruz. Tam tersine, bu kanunu en iyi şekilde çıkarmak için... Şuradaki konuşan arkadaşlarımız da sektörün içinden gelip bu sektörü iyi bilenler. Sayın Üzülmüş, bu konuda şunu söyleyeyim: Siz on iki yıldır TOBB temsilcisi olarak burada bulunabilirsiniz ama buradaki arkadaşlarımız da deneyimleri ile bu komisyonlarda yıllardır çalışarak bu komisyonların işleyişiyle ilgili bilgi sahibiler.

Bakınız, bir liste istedim. Gelen liste 51 kişilik bir liste. 39 kişi bürokrat; 12 kişi sektörden var, 5 tanesi IC'den -teşekkür ederim bir firma olarak 5 kişiyle gelmişler- 1 tane Enerji Federasyonundan var, 2 tane Rüzgâr Enerjisi ve Su Santralleri İşadamları Derneğinden -RESSİAD- 1 tane TÜSİAD'cı var, TESİAD'dan 1 tane var, ELDER dağıtımcıların derneği, oradan 1 tane var, ETD'den 1 tane var. Bu kadar, sektörden gelen arkadaşlar bunlar. Sektörün diğer bileşenleri konusunda tanımak faydalı oldu, kimlerin geldiğini gördük.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu anlamıyla sektörde kimler var, kimler yok; sektörün hepsi bu konuya katkı koyabilecek durumda mı değil mi, onu da gördük. Bu anlamıyla biz çok verimli bir çalışma yapıyoruz ve bu çalışmaya katkı koyuyoruz. Bu katkımızı... Sözlerinize gerçekten bizi üzüyorsunuz. Ne tribün vardır burada, burada iş vardır, iş yapıyoruz; biz bu işi bilen insanlarız.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Madde üzerinde bir önerge var, okutup işleme alacağım...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkanım, ben kurumların görüşünü alamadım henüz.

BAŞKAN – Efendim, onları size verirler yazılı olarak.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Madde geçtikten sonra kıymeti yok. Bilgilendim yani.

BAŞKAN – Önergeyi okuyun lütfen.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Gerek yok mu Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Efendim, gerek görürseniz alırsınız.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Tutanaklara geçsin efendim.

BAŞKAN – Geçsin.

Önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilim ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

(1/724) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesinde yer alan "tüketicilerin kullanımına" ibaresinden önce gelmek üzere "üretilmesi" ibaresinin eklenmesini arz ederiz.

Alim Işık

Emin Haluk Ayhan

Kütahya

Denizli

Gerekçe: Elektrik piyasasında pazarlanması yapılacak elektrik enerjisinin üretiminin de kapsama alınması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Madde üzerinde görüş talebi?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Önerge lehine konuşacağım efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Öncelikle tabii ki sizin de bir baskı altında olduğunuzun farkındayız.

BAŞKAN – Değilim, değilim, hiç baskı altında değilim.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Siz eski Sanayi Komisyonu Başkanı değilsiniz Sayın Başkanım, öncelikle bunu özellikle ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – O değilim, onu geçin, onu sonra görüşürüz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Müdahale etmeyin Sayın Başkanım, özgürce görüşünü ifade ediyor.

BAŞKAN – Öyle mi efendim yani siz bana satışacaksınız...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Siz öyle dediniz de biraz önce, onun için öyle söylüyorum.

BAŞKAN – Ha, evet, ben de aynısını söylüyorum.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Başkan siz misiniz burada? Lütfen ya, lütfen yani... Burada Komisyonu Başkan idare eder, siz idare edemezsiniz. Burada Komisyon idare etmeye kalkmayın lütfen.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Kime çağırıyorsunuz ya?

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Sizin bağırdığınız kadar bağırmadım daha.

BAŞKAN – Efendim, susar mısınız lütfen.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Kim oluyorsun da çağırıyorsun sen bana?

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Ben milletvekiliyim ve bu Komisyonun Başkan Vekiliyim.

BAŞKAN – Lütfen efendim, lütfen...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Kim oluyorsun sen ya!

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Milletvekiliyim, kim olduğumu öğren istersen.

BAŞKAN – Lütfen, karşılıklı konuşmayın.

Alim Hoca, buyurun, önerge üzerinde, buyurun efendim.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, öncelikle teşekkür ediyorum.

Şimdi, bu sektörün düzenlenmesiyle ilgili ciddi değişiklikleri içeren bir tasarının içerisinde üretimden bahsedilmemesi, özellikle bu maddenin yani amaçlarla ilgili bu maddenin içinde elektrik üretimine yer verilmemesi bu sektörün çok ciddi bir talihsizliğidir. Dolayısıyla, bu tasarı sektörün tüm temsilcileriyle bir araya gelinerek hazırlanmış olsaydı bu eksiklik olmazdı. Bizim önergemiz buraya üretimi de koyalım yönünde. Eğer üretmezseniz zaten pasta küçülür, o pastanın başında kavga büyür. Amaç burada, bu piyasada var olan elektriği dağıtarak biraz daha özel sektörün etkinliğini artırmaksa -ki buna da katılıyoruz doğrudur ama- üretilmeyen hiçbir mal veya hizmetin ileride kavgasız paylaşılması mümkün değildir. Bu kanunun içinde mutlaka elektrik enerjisi üretimi olmalıdır, yer almalıdır. Nitekim kapsamda vardır. Şimdi, “kapsam” da var olan bir “üretim” tabiri eğer “amaç” ta yer almıyorsa o zaman bu tasarının hazırlanmasında bir problem vardır. Bu eksikliğin giderilmesi lazım.

Şimdi, elektrik piyasasındaki temel amaçlardan birisi tüketiciye daha düşük maliyetli, güvenilir, sürekli enerji teminini sağlamak ise bunu ancak düşük maliyetli bir üretim yapmanız hâlinde gerçekleştirebilirsiniz. Şimdi, bu tasarının içerisinde üretimle ilgili teşvikleri koyamaz, üretimin önünü açamaz isek burada sadece birbirimizi üzmüş oluruz. Dolayısıyla, bu “amaç” bölümüne mutlaka “üretim” ibaresinin eklenmesinde yarar olduğunu düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, öncelikle çok iyi niyetle verilmiş bir önerge olduğunu düşünüyorum ancak iyi niyetle verilmiş bir önerge olmasına rağmen ben bu “amaç” kısmını tahlil ettiğimde bu önergenin gerekli olmadığını düşünüyorum. Neden? Şimdi, “Elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması...” Kullanımına sunmak sadece dağıtmak değil, bunun içerisinde üretmek de var, dağıtmak da var. Evet, kullanıma sunmak... Bir şeyi üreteceksiniz, ileteceksiniz, dağıtacaksınız. Bunun her aşamasında yeterli olması, her aşamasında kaliteli olması, her aşamasında sürekli olması, her aşamasında düşük maliyetli olması ve her aşamasında çevreye uyumlu bir şekilde olması gerekir. Bu cümle bunu ifade ediyor, kapsıyor. Zaten “kapsam” maddesinde de daha açıklık getirilmiştir. Ben bu görüşümü paylaşmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, aleyhte bir kişiye daha veriyorum, sonra Hükûmete soracağım.

Buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu, politik bir değerlendirme değil, burada bir teknik değerlendirme yapmış arkadaşlar ve çok doğru. Çünkü, Sayın Başkan, şöyle: Bu “...sürekli düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicilerin...” “Çevreye uyumlu”nun öznesi yok burada. Bu “üretilmesi”, “çevreye uyumlu”nun öznesi olacak yani üretilmeyen bir şeyin dağıtımı da... Yani o anlamda teknik bir eksiklik var burada, ifade eksikliği var, onu karşılıyor bu. Bence iyi değerlendirilmiş, uygun olur böyle bir ibarenin konulması.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Hükûmetin bu konuda görüşünü alalım lütfen. “Üretimi de bu kapsamın içerisine ilave edelim, burada üretim de önemli.” diye bir öneri var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, tasarının 1’inci maddesinde yer alan “amaç” mevcut kanunun 20 Şubat 2001 tarih ve 4628 sayılı Kanun’un 1’inci maddesinin birinci fıkrasının aynısı. Ayrıca “tüketicilerin kullanımına sunulması” ifadesi üretimden öte aşamaları da kapsayan daha geniş bir ifade. Diğer taraftan, kanunun kapsam maddesinde kanunun neyi kapsadığı da çok açık bir şekilde ifade edilmiş olduğu için kanunun sadeliği açısından bu önergeye katılmadığımı ifade etmek isterim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İki kanun arasında “gösteren”le “gösterebilecek” farklılığı var. Eski kanunda “gösterebilecek” diyor...

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu kanun; elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı, toptan veya perakende satışı, ithalat ve ihracatı, piyasa işletimi ile bu faaliyetlerle ilişkili tüm gerçek ve tüzelkişilerin hak ve yükümlülüklerini kapsar.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen arkadaş var mı?

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, mevcut kanunla tasarı arasında tanımda bir fark var. “Amaç” aynı olduğuna göre “kapsam” noktasındaki farklılıkların nerelerden geldiğini, bu anlamıyla bu değişikliğin niye yapıldığını Sayın Bakanlık yetkililerinden öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Öztürk, buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Bir önceki sözüm vardı ama bu “kapsam”la ilgili olanla ikisini birleştirerek söyleyeyim.

BAŞKAN – Peki, ikisini birleştirelim. Nazımız size geçiyor, ne yapalım.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Teşekkür ederiz, problem yok.

Şimdi, önce, bu borla ilgili öneri geldi. Borun ayrı bir kanunu var, Bor Enstitüsünün de ayrı bir kanunu var biliyorsunuz. Bor izotoplarının zenginleştirilmesiyle ilgili BOREN’in TÜBİTAK’la çok ciddi çalışmaları var. İnşallah, oradan sonuç elde edersek güzel katkıları olacak ülkemize.

Bir de şimdi “Rüzgâr enerjisiyle ilgili sektörün problemleri var.” dendi. Var yani doğru, bunları tartışıyoruz. Biz de gittik, ziyaret ettik, doğrudur. Orada, “amaç” maddesinde -biraz önce “gerekçe” demişim, onu düzeltiyorum- sayıyor, “ucuz enerji” diyor, “rekabet edebilecek bir enerji” diyor. Doğru, bunları hep arzu ediyoruz, dünyada sanayicimizin de, tüketicinin de uygun enerji fiyatlarını alması lazım. Fakat burada söylenirken bir tezat var: Rüzgâr enerjisine yapılan fiyatın düşüklüğünden bahsediliyor. Hem bu söyleniyor hem de “Fiyatı yükseltin.” diyor. E, fiyatı yükselttiğinizde enerji fiyatları yükselecek. Tabii ki belli sektörlerde, AR-GE’de olduğu gibi, belli dönemde amaca ulaşmak için bazı destekler ve sübvansiyonlar vardır.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Siz şimdi ne hakkında konuşuyorsunuz?

BAŞKAN – Bir müsaade eder misiniz... Sayın Susam...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Vardır, bu destekler vardır.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kapsamla ilgili konuşmuyorsunuz.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Kapsamla ilgili söylüyorum işte.

BAŞKAN – Sayın Susam, biraz müsaade edin...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama bize müdahale ediyorsunuz, ona niye müdahale etmiyorsunuz?

BAŞKAN – Etmiyorum, hiç müdahale etmedim size.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Bu destekler vardır, belli sürelidir, olabilir. Sektör belli bir noktaya geldiği zaman bu destekler de... Yoksa, karşılıklı bir sübvansiyon yaparsanız bu ülkeyi batırırsınız.

Şimdi, “kapsam”la ilgili çok açık ve net: “Bu ‘kapsam’la ilgili ‘amaç’ doğrultusundaki bir madde değiştiğinden dolayı ne farklılık var?” diyor. Piyasanın ihtiyaçlarına göre değerlendirmiş gerek Bakanlığımız gerek sektör temsilcileri, piyasanın ihtiyaçlarına göre buradaki düzeltmeleri yapmışlar. “Kapsam”la ilgili o değişmiş yani.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ayhan, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu piyasada kayıp-kaçığın önemli ölçüde olduğunu biliyoruz. Biz, Hükümetin bu kayıp-kaçığı zaten önlemekten kaçtığını, Sayın Bakanın yapılan açıklamalara karşı nasıl bir açıklama yaptığını biliyoruz, onu kamuoyundan bildiğimiz için. Bu “kapsam” maddesinde bunu da kavrayacak şekilde piyasanın daha iyi çalışmasını, Denizlili, Kahramanmaraşlı sanayicimin daha ucuza enerji teminini sağlayacak bir şey var mı, kapsayacak bir şey var mı? Buradan da düşündüğüm şu: Bu kayıp-kaçakla ilgili benim Denizlili sanayici me ne getiriyor bu madde bu kapsamıyla?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Efendim, buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Arkadaşımız, bu “yerel kaynakların devreye sokulması” ifadesinin ne içerdiğini anlamıyor herhâlde. Onun için, bu anlamı öncelikle tarif etmek lazım. Bugün ülkemizin en temel sorunu 60 milyar doların üzerinde bir enerji dış ticaret açığının ayan beyan ortada olması ve dış ticaret açığının yüzde 50’sinden fazlasının da bu enerji ithalatından kaynaklandığını bilmeniz lazım öncelikle.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Biliyoruz, benim bütçe konuşmama bakarsanız orada görürsünüz.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Biliyorsak, o zaman yerel kaynakların devreye sokulmasıyla ilgili neler yapmamız gerektiğini de bilmeniz lazım.

BAŞKAN – İkili konuşmayalım, lütfen...

OSMAN AYDIN (Aydın) – Yerel kaynakların devreye sokulması için -eğer yenilenebilir enerji kaynakları da yerel bir kaynak- sektörün içinde bulunduğu sorunların öğrenilmesi lazım, bilinmesi lazım, görülmesi lazım, anlaşılması lazım ve ondan sonra onların çözümünün üretilmesi lazım.

Şimdi, size sadece bir örnek vereyim: Almanya’da 2011 yılının ilk üç çeyreğinde yüzde 8 seviyelerinde verimli olan güneş enerjisiyle ilgili 3.000 megavatlık yatırım yapıldı. Bir yılın ilk üç çeyreğinde bahsettiğim rakam, arkadaşlar. Niçin yapılıyor? Alman Hükûmeti güneş enerjisinden üretilen enerjiyi ucuz alıp da, ucuz tedarik ettiği için mi bu kadar büyük miktarda güneş enerjisi yatırımı yapılıyor? Hayır. Millî kaynakların devreye sokulması için Alman Hükûmeti büyük sübvansiyon uygulayarak güneş enerjisini devreye sokuyor çünkü dışarıya döviz ödemekten kurtulmak için bunu yapıyor. Ekonomilerin en büyük meselelerinden bir tanesi... Biz yerli üretimi, türbin üretiminin tarifini dahi yapamadığımız için yerli makineyi üretemiyoruz şu anda. 3,5 dolar sent teşvik koymuşuz. Niye koyduk? Anlamı ne? Ama yerli türbini üretmek için bir tarif getirememişiz. Kule yerli mi, yabancı mı? Hayır. Demiri ithal ediliyor, çeliği ithal ediliyor kulenin. Sadece burada kıvrılıp kaynak yapıldığı için yerli değil. E, o zaman Karabük’e görev verelim, çeliğini de ürettirelim. Demir Çelik Fabrikamıza görev verelim, çeliğini ürettirelim. Yani buna bir tarif getirmemiz lazım ki gerçekten yerli istihdamı artıralım, kaynaklarımızı kullanalım, sorunlarını çözelim.

Rüzgâr enerjisiyle, tarifesıyla ilgili bir şey söyleyeceğim: Ertesi gün saat saat rüzgârdan üretecek olduğumuz enerjiyi kim tespit edebilir? Allah’ın vereceği rüzgârın kuvvetinin ne olacağını kim tespit edebilir? Saat saat üretimi vermeniz lazım fiyat şeyi için. Yani yerli enerji kaynaklarını devreye alabilmeniz için sektörü hakikaten dinlememiz lazım ve sektörün yaşadığı sorunları görmemiz lazım ve ondan sonra da çözümler üretilip o kaynakların devreye sokulmasını sağlamamız lazım. O anlamda söyledim.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Aynen katılıyorum.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Bu kanunda onların göz önüne alınması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın’ın bu konulardaki hassasiyetini ben de biliyorum. Özellikle ikili görüşmelerde ve Komisyonumuza sunduğu şeylerde inşallah...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Toplantıdan sonra Sayın Öztürk’e biraz bu konuları anlatsın. İtirazını bu anlamıyla...

BAŞKAN – Bir müsaade edin, lütfen... Yani Yenilenebilir Enerji Kanunu’nda da bir revize çalışmasının yapılacağı görülüyor. Özellikle o konuyla alakalı da Bakanlıkla, Komisyondaki arkadaşlarımızın taleplerini ilettik. O konuyla alakalı da bu kanundan sonra güzel bir çalışma yapmayı düşünüyoruz doğrusu.

Teşekkür ediyoruz katkılarınıza.

Sayın Susam, buyurun

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben bir kez daha şunu söylemek istiyorum: Lütfen, bu kanunla ilgili konuşmalarda, arkadaşlar, hep beraber iyi niyetle kanuna katkı koymak istediğimizi düşünmeniz lazım. Sizin bir cümlelerinizi çok üzümlere izledim. Verdiğiniz teklifle fiyatı yükseltiyorsunuz. Bu, çelişki değil mi?

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – “Teklif” demedim, bakın. Biz sadece öyle bir öneri olarak söyledik.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu anlamıyla, lütfen Sayın Öztürk -genç bir kardeşimizsiniz, bürokrasiden geliyorsunuz, sanayiye tanıımıyorsunuz- sizin birazcık daha buraya getirilen önerileri dikkatle dinleyip...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Dinliyorum, emin olun

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – ...ondan sonra cevap vermenizi ve ortamda daha bilimsel konuşmaya fırsat sağlamanızı rica ediyorum.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Benim bütün söylediklerim tutanaklarda var, hepsi bilimsel yani.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Işık, buyurun efendim.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii, Hükûmetin biraz önceki önerge için yaptığı açıklamadaki bir talihsizliği kayıtlara geçmesi açısından ifade etmek istiyorum. “Eski gerekçede yok, dolayısıyla bunda da gerek yok.” gibi bir açıklama, o zaman bu kanunun buraya getirilme amacını tamamen ortadan kaldırır. Eski kanunda yoksa şimdi bu kanunda olan yeni maddeler demek ki aradan geçen on bir yıllık bir gelişme trendinin sonucu. Dolayısıyla “Eskisinde yoktu, şimdi de koymaya gerek yok.” gibi bir savunmanın yerinde olmadığını ifade etmek istiyorum sadece. Tabii, takdir kendilerininindir, saygıyla karşılarım, görüşlerine de saygı duyuyum ama bu, doğru bir ifade değildir.

Şimdi, bu 2’nci maddede eksik olan bir konu, asıl bu elektriği tüketecek olan tüketicinin haklarının garanti altına alınmamış olmasıdır. Her şey var, güzel. Bugün başkasının kaçak kullandığı elektriğin faturasını ödeyen vatandaşın hakkını nasıl savunacağız? Dolayısıyla, burası, özellikle kayıp-kaçakla ilgili düzenlemeler tüketicinin haklarının korunması adına nasıl kontrol edilebilecekse o tür ifadelerle de zenginleştirilmesi gereken bir madde. Tabii ki özellikle Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının bu konuyla ilgili medyaya yansıyan bazı ifadeleri de bu ülke adına büyük bir talihsizliktir. “Biz elektriği burada üretiyoruz, para vermeyiz.” diye açıklama bir milletvekilinin açıklamasına karşılık “Olur mu öyle şey?” diye geçiştiren bir açıklamada bulunmuştur. Üzülerek seyrettik. Bu ülkede yaşamının bir bedeli var. Eğer bu ülkede elektrik herkesin ortak paydası olarak üretiliyor ve tüketiliyor da birileri “Ben bu tükettiğim elektriğe para vermem.” diyorsa, verenlerin hakkını biz korumak zorundayız. Dolayısıyla, bu anlamda bu maddenin de yetersiz olduğunu düşünüyorum. Biraz sonra vereceğimiz önergeye, umarım, Hükûmet ve değerli Komisyon üyelerimiz bu açıdan bakarak oylarını kullanırlar ve değerlendirmelerde bulunurlar diye ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum, söz verdiniz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, tamamlanmadı. Müsteşara ben bir soru sordum, ona göre şey yapacağız. Mevcut kanunla tasarı arasında değişiklik var. Bu değişikliği hangi gerekçelerle yaptıklarının anlatılmasını rica etmiştim.

BAŞKAN – Peki.

Buradaki değerlendirmeler, hem de Hükûmete yöneltilen soruların cevabı için Bakanlığa söz veriyorum.

Buyurun efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, mevcut kanundaki kapsam içeriğinden farklı olarak yeni “kapsam” maddesinde piyasa işletimi en önemli değişiklik, piyasa işletme faaliyetinin de bu kanun kapsamında düzenleniyor olması. Bir diğer önemli değişiklik ise mevcut kanunda Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulunun teşkilatına ve organizasyonuna ilişkin hükümler de içerdiği için “kapsam” maddesinde o ifade de yer almaktaydı fakat şu anki tasarı sadece elektrik piyasasını düzenlemeye matuf bir piyasa kanunu olması hasebiyle kapsamının net bir şekilde tanımlanması amacıyla “kapsam”dan çıkartıldı ve bu kanun içerisinde elektrik piyasasının düzenlenmesine ilişkin hükümler bulunmuyor. O gerekçeyle o ifadeler de çıkartıldı efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilim ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

(1/724) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın 2’nci maddesinde geçen “ithalat ve ihracatı” ibaresinden sonra gelmek üzere “tüketicilerin haklarının korunması” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Alim Işık

Kütahya

Emin Haluk Ayhan

Denizli

Gerekçe: Tüketicilerin haklarının korunması tasarı kapsamına alınarak yaşanan birçok mağduriyetin önlenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Madde üzerinde görüş...

Alim Hocam, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, biraz önce de ifade etmeye çalıştım. Burada, özellikle bu kapsamda -gerçekten iyi niyetle verilmiş ama- bir eksikliğin giderilmesi amaçlanmıştır. Bugün eğer biz tüketicinin -bu tüketici evdeki, mutfaktaki bayan da olabilir, bu ülkenin ciddi anlamda sıkıntısını omuzlayan sanayicimiz de olabilir- bu insanların haklarını koruyacak bir kanun kapsamı

oluşturamaz isek bundan sonraki maddeler de bir anlam ifade etmeyecek birçok düzenlemenin yer aldığını göreceğiz. Özellikle tüketicinin haklarının korunması yani herkesin bu ülkeye eşit miktarda katkı yapması ve eşit miktarda yük yüklenmesi adına bir düzenlemeye ihtiyaç var. Buradaki amaç, tüketicinin özellikle ulusal tarife nedeniyle yük altına girdiği ve 75 milyonluk bir ülkenin ferdî olarak yakmadığı elektriğin parasını herkese eşit miktarda dağıtan bir düzenlemeye karşı yeni tedbirlerin alınmasıdır. Öncesini konuşmak istemiyorum, 2006 yılında yapılan bir değişiklikle beş-altı yıl Hükümet böyle bir siyasi irade koydu, saygı duyarız ama bunun sonu yok. Burada tüketici haklarının korunması adına, özellikle kayıp kaçağın azaltılmasını sağlayacak tedbirlerle beraber bu düzenlemeye ihtiyaç var. Takdir Komisyonundur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de bu önergeyle ” tüketici haklarının korunması” ibaresinin eklenmesinin gayet uygun olacağını, zira “amaç” maddesiyle de örtüşeceğini... Ne diyorduk? İşte “elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli temini” diyorduk. Yani piyasa işletimini düşünen bir anlayışın tüketiciyi de koruma altına alması açısından bir eksikliği giderecektir. Çok olumlu olur bu ibarenin eklenmesi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan “tüketicinin haklarının korunması” ibaresinin konulması çok önemli bu kanuna çünkü biraz evvel konuşurken şunu dile getirdik: Özellikle sübvans edilme konusunda, devletin kaynaklarından sübvans etmesi konusunda titizlikle üzerine düşülen bir mesele var. O zaman niye bir kısım tüketiciyi sübvans ediyor? Biz de öyleyse eğer, devlet olarak sübvanseye yanaşmıyorsak öteki tüketen insanların bir kısım vatandaşı sübvans etmesine, onun maliyetine katlanmasına niye göz yumuyoruz? Onun için bu kanuna, hakikaten piyasaya yönelik bir kanunsa, tüketici haklarının mutlaka ve mutlaka göz önüne alınması lazım ve bu ibarenin ilave edilmesi lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Gerekçesini öğrenebilir miyiz Sayın Başkan? Niye katılmadılar? Tutanaklara girmesi açısından.

BAŞKAN – Efendim, o zaman, gerekçeyi alalım mı?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Ben gerekçeden sonra...

BAŞKAN – Peki efendim. O zaman, 2 kişiye söz veriyorum. Sayın Susam’a ve size. Ondan sonra Hükümetin gerekçesini alacağım.

Buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, kapsamda “Bu kanun, elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı, toptan veya perakende satışı, ithalat ve ihracatı, piyasa işletimi ile bu faaliyetlerle ilişkili...” Perakende satışı faaliyetleriyle ilişkili aynı zamanda. Tabii “bu faaliyetlerle ilişkili” deyince, perakende satış, toptan satış faaliyetleriyle ilgili tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini kapsar. Yani, bir yerde bir satış varsa, bir alışveriş varsa, bu faaliyetlerle ilgili gerçek ve tüzel kişiler var demektir. Bu tüketicidir de aynı zamanda, sanayicidir de. Dolayısıyla, bu zaten bunu kapsamaktadır. Yine iyi niyetle verilmiş bir öneridir ama bu kapsamda bu zaten vardır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Tasarının kapsamına ilişkin Sayın Müsteşarımızın açıklamalarıyla paralel, ortaya bir durum çıkıyor. Bir piyasa tanımına da ihtiyaç var. 4628 sayılı Kanun’da tam tanımlama yapılmamıştı ama şimdi bu kanunda da adı geçen ama tanımlaması yapılmamış bazı terimler var. “Gün öncesi piyasası”, “gün içi piyasası”, “dengeleme güç piyasası”, “yan

hizmetler piyasası”, “tezgâh üstü piyasalar.” Bunlar ne anlama geliyor ve yasal olarak bu kanunda hangi noktadadır? Bunların tanımlanması konusunda açıklığa ihtiyaç var. Yoksa, EPDK’nın gene, bir sürü... Çünkü “EPDK’yı çıkardık.” diyor Sayın Müsteşarımız, bir sürü karar alma noktasında kalacaktır, bir.

İki: Burada gerçekten ucuz elektrikle ilgili tüketicinin yararlanması konusunda bir tanımlamayı ve değerlendirmeyi bu kapsam içerisine koymak. Çünkü piyasayı oluşturuyoruz ama bu piyasadan tüketecek olanın ucuz elektriğe, enerjiye nasıl ulaşacağı konusunda bir tanımlama yapmadığımız açıktır.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Işık, herhâlde bir şey ilave edeceksiniz.

Buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Kacır’ın açıklamaları için teşekkür ederim. Tabii ki, kendi düşüncesi, olabilir. O zaman, diğer, bu kapsam içerisindeki “elektrik üretimi, iletimi, dağıtım” falan hiç yazmaya gerek yok. Yukarıdaki 1’inci maddede “tüketicilere kullanılması amacıyla” ibaresini de çıkarmak lazım. Bu anlayışın doğru olmadığını ve kesinlikle bu ifadede Sayın Kacır’ın açıklamalarının yer almadığını kayıtlara geçmesi için ilave etmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, “Kapsam” maddesinde, sadece tüketicilerin haklarının korunması değil, üreticilerin de ve sektörde yer alan bütün unsurların haklarının korunmasına yönelik bu faaliyetlerle ilişkili tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini kapsayacağı ifade edilmiş olduğu için, ayrıca, tüketicilerin korunmasına ilişkin apayrı bir mevzuat da olduğu için bu kanun kapsamı içerisinde farklı bir şekilde yazılmasını uygun görmüyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, Komisyonda katkı sunmak adına, sektörümüzün de katkı sunması adına, ben öyle zannediyorum, bundan sonraki çalışmalar ve maddeler, daha ciddi konuşacağımız, önergelerle destekleyeceğimiz ve sektörümüzün de önergelerle katılım sağlayacağı maddelere geliyoruz. Onun için hem Komisyon üyesi arkadaşlarımızın, uzman arkadaşlarımızın hazırlanması maksadıyla, salı günü saat 15.15’te toplanmak üzere, bugün toplantıyı burada kapatıyorum.

Kapanma Saati: 12.36